

Jaarverslag over 2016/2017

van de
Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

Na een sleepreis van een week arriveert ms 'Texelstroom' op 20 april 2016 in de sluis van IJmuiden

Jaarverslag over 2016/2017

van de

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

Aankomst van het nieuwe vlaggenschip ms. 'Texelstroom' op het Marsdiep op 25 mei 2016

*Inmiddels is ms. 'Texelstroom' een vertrouwd beeld in de Texelse veerhaven
(foto's Justin Sinner)*

Inhoud

Jaarverslag over 2016/2017 van de Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming	5
I - Verslag van de directie aan de aandeelhouders	6
II - Verslag van de Raad van Commissarissen	14
III - Geconsolideerde jaarrekening.....	16
Geconsolideerde balans per 31 maart 2017	16
Geconsolideerde winst- en verliesrekening.....	18
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	19
Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.....	20
1. Algemeen.....	20
2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva.....	22
3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat.....	25
4. Materiële vaste activa	27
5. Financiële vaste activa	28
6. Voorraden	28
7. Te ontvangen rente	28
8. Overige vorderingen en overlopende activa	28
9. Liquide middelen	28
10. Eigen vermogen.....	29
11. Voorzieningen	29
12. Belastingen en premies sociale verzekeringen	29
13. Overige schulden	30
14. Niet in de balans opgenomen verplichtingen	30
15. Netto-omzet.....	30
16. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten	30
17. Uitkomst der financiële baten en lasten.....	31
18. Belastingen	31
IV - Vennootschappelijke jaarrekening	32
Vennootschappelijke balans per 31 maart 2017	32
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening	34
19. Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening.....	36
20. Materiële vaste activa	36
21. Financiële vaste activa	37
22. Overige vorderingen en overlopende activa	37
23. Liquide middelen	37
24. Eigen vermogen.....	38
25. Overige schulden	39
26. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten	39
27. Uitkomst der financiële baten en lasten.....	40
28. Belastingen	40
29. Gebeurtenissen na balansdatum.....	40
V - Overige gegevens.....	45

*De medewerkers van de frontoffice:
Van links naar rechts: Petra Kooiman, Wendy Kooiman, Marielle Koopman-Rootlieb, Simone Stam en Marieke Kaan*

Jaarverslag over 2016/2017 van de Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

gevestigd te Texel, Pontweg 1
1797 SN Den Hoorn

telefoon:	0222 - 369600
telefax:	0222 - 369613
internet:	www.teso.nl
e-mail:	directie@teso.nl

Uit te brengen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, te houden op vrijdag 29 september 2017.

Personalia

Raad van Commissarissen:

drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris (commissaris vanaf 2009)

P.J.M. Poelmann, vice-president (commissaris vanaf 2012)

mr. J. Dogger, secretaris, commissaris vanaf 2004

drs. M.J. Kuip, commissaris vanaf 2001

S. Bakker, RA, commissaris vanaf 2015

Directie:

mr. drs. C.H.S. de Waal

Doelstelling

Artikel 2 van de statuten:

'Het doel van de vennootschap is het exploiteren van een bootdienst tussen Texel en Den Helder en, in het algemeen, het verbeteren van de verbindingen van Texel met de vaste wal. De vennootschap kan deelnemen in andere vennootschappen of ondernemingen en directievoeren over vennootschappen of ondernemingen met een soortgelijk of aanverwant doel'.

Ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Noordwest-Holland te Alkmaar, onder nummer 37000097.

I - Verslag van de directie aan de aandeelhouders

Algemeen

Het boekjaar 2016/2017 stond voor Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming (verder: TESO) in het teken van twee belangrijke mijlpalen: de levering en ingebruikname van ms. 'Texelstroom' en de realisatie van een noodaanlanding op 't Horntje, inclusief een eigen brugdeel. Dit laatste betekent dat, indien de reguliere fuikinstallatie onvoorzien buiten gebruik raakt, er op Texel vrijwel direct kan worden uitgeweken naar deze noodaanlanding. Dit in tegenstelling tot de situatie in Den Helder alwaar Rijkswaterstaat in geval van een dergelijke calamiteit een zogenaamd 'mobiel brugdeel' binnen 48 uur in de noodaanlanding zal bevestigen. Het geniet de voorkeur van TESO en de gemeente Texel om ook daar altijd over een brugdeel te kunnen beschikken. Dit om te voorkomen dat Texel, voor wat het voertuigenvervoer betreft, in geval van een ernstig defect aan de reguliere Helderse fuikinstallatie tot maximaal 48 uur van de buitenwereld afgesloten kan zijn.

Vervoersontwikkeling

Kwantiteit

Het voertuigenvervoer steeg dit boekjaar tot 1.605.248 (v.j. 1.546.060) personenauto-equivalenten (verder PAE). In het boekjaar 2013/2014 zijn in totaal 1.422.998 PAE door TESO vervoerd. Dit betekent dat in vier jaar tijd het aantal voertuigovertochten is toegenomen met 182.250 PAE. Indien deze ontwikkeling wordt beschouwd tegen het perspectief van het middenscenario van de DTV vervoersprognose, valt met name op dat de huidige omvang van het vervoersvolume niet eerder werd voorzien dan in het boekjaar 2022/2023.

Dit boekjaar werden door TESO voor het eerst meer dan vier miljoen personen vervoerd. Het aantal personenovertochten nam toe tot 4.069.978 (v.j. 3.922.600). Een terugblik naar het boekjaar 2013/2014 leert dat er destijds circa 3,6 miljoen passagiers werden overgezet. TESO vervoerde in het boekjaar 2016/2017 dus bijna een half miljoen passagiers meer dan in het boekjaar 2013/2014. Een dergelijke forse toename, over zo'n relatief korte periode, is in het verleden van TESO niet eerder vertoond en werd niet voorzien. Op basis van het middenscenario in de DTV vervoersprognose werd verwacht dat niet eerder dan in het boekjaar 2025/2026 voor het eerst meer dan vier miljoen personen zouden worden vervoerd.

Indien de groei van het aantal Texelgangers zich in dit tempo voortzet, zal deze kwantitatieve ontwikkeling onvermijdelijk tot gevolg hebben dat de systeemgrenzen in de vervoersketen steeds vaker worden bereikt. In dat scenario wordt het voor TESO een grote opgave om richting de toekomst een hoge kwaliteit van haar vervoersprestatie te kunnen blijven waarborgen voor wat bijvoorbeeld stiptheid en wachttijden betreft. Bij een toenemende populariteit van Texel zal de intensiteit van het verkeer op de toegangswegen verder toenemen, waardoor daar op basis van de huidige configuratie vaker sprake zal zijn van congestie. Om te bevorderen dat proactieve, passende maatregelen worden getroffen deelt TESO haar inzichten met de verantwoordelijken op de relevante beleidsterreinen.

Kwaliteit

Er zijn dit boekjaar in totaal 14.083 (v.j. 13.677) afvaarten uitgevoerd: 7.937 door ms. 'Dokter Wagemaker', 3.576 door ms. 'Texelstroom' en 2.570 door ms. 'Schulpengat'. Daarnaast zijn er in totaal 37 (v.j. 28) afvaarten vervallen: 24 (v.j. 19) als gevolg van een technische oorzaak en 13 (v.j. 9) vanwege overige oorzaken zoals extreme waterstanden en hevige storm. Om de 406 extra afvaarten te kunnen uitvoeren werd gedurende de zomerperiode een tijdelijke zesde vaarploeg aangesteld, die in de zomer van 2017 opnieuw zal worden ingezet.

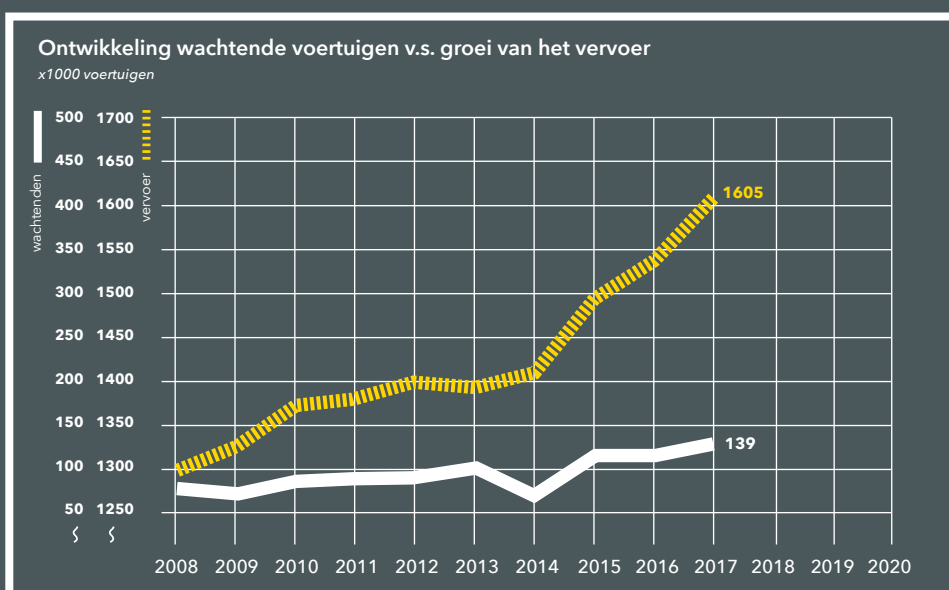
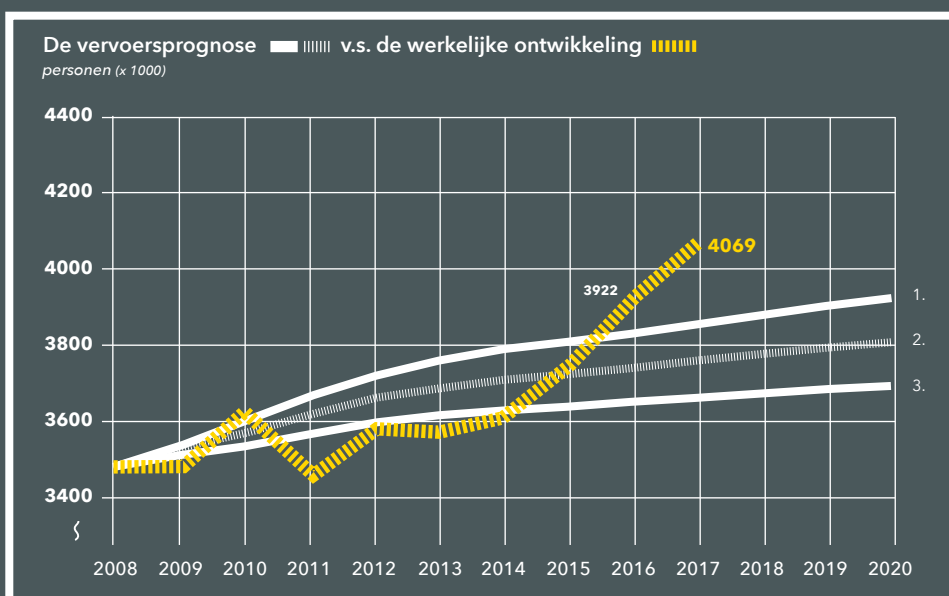
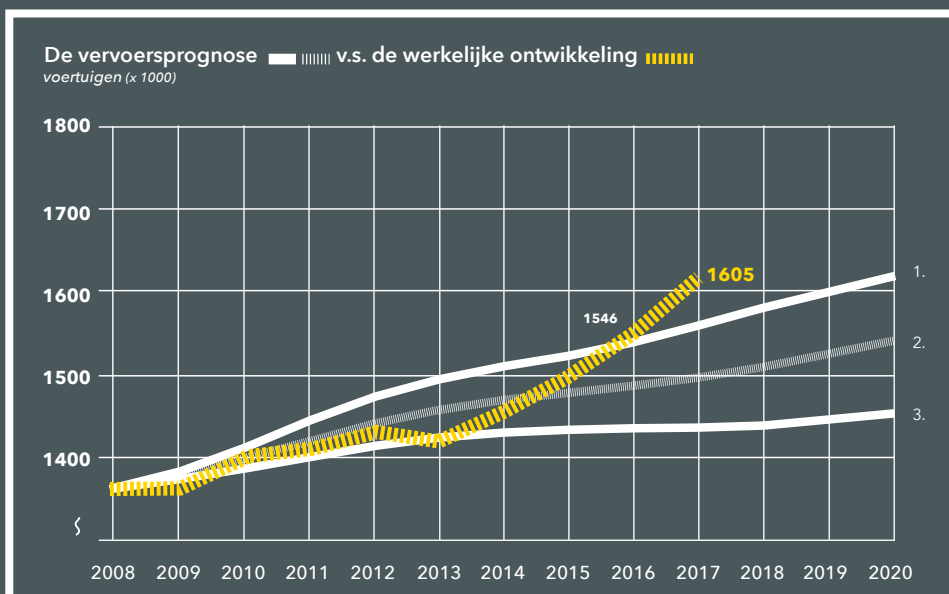
De gemiddelde bezettingsgraad van de voertuigdekken is dit boekjaar gedaald tot 36,37% (v.j. 37,0%). Dit laat zich verklaren door de gerealiseerde uitbreiding van de vervoerscapaciteit door extra afvaarten met ms. 'Schulpengat' gedurende het zomerseizoen en door de inzet van ms. 'Texelstroom' als dienstboot in de tweede helft van het boekjaar in plaats van ms. 'Dokter Wagemaker'. Het totale aantal wachtende voertuigen is dit boekjaar, ondanks de extra uitgevoerde afvaarten en lagere bezettingsgraad, toegenomen tot 139.673 (v.j. 119.366).

De uitslag van de 'TESO Passagiersmonitor' is dit jaar gebaseerd op 27.087 (v.j. 16.857) ingevulde vragenformulieren. Van de responderende passagiers heeft 9,5% (v.j. 7,8%) gebruik gemaakt van de Duitstalige vragenlijst. De totale dienstverlening wordt net als vorig jaar gewaardeerd met een algemeen rapportcijfer 8,2. Van de 15 aspecten die onderdeel uitmaken van de monitor zijn er opnieuw 12 met het TESO normcijfer 8,0 of hoger gewaardeerd. De drie aspecten die nog lager dan een 8,0 scoren zijn: de prijs/kwaliteitverhouding (7,8), de parkeer- en stallingsmogelijkheden (7,6) en de horecavoorziening op de veerhavens (7,5). De verkregen feedback wordt benut om de kwaliteit van dienstverlening op deze aspecten verder te verbeteren.

Bedrijfsontwikkeling

Ms. 'Texelstroom' is gedurende de tweede helft van het boekjaar 2016/2017 ingezet als dienstboot. Daarbij kwamen een aantal technische problemen aan het licht, hetgeen niet ongebruikelijk is bij het in de vaart brengen van een nieuw type schip. Hiervoor zijn samen met scheepswerf LaNaval oplossingen gerealiseerd. Vanwege deze garantiewerkzaamheden, modificaties en werkzaamheden ten behoeve van de doorontwikkeling van het innovatieve CNG systeem is ms. 'Texelstroom' een aantal dagen uit de vaart geweest. Dankzij de gerealiseerde verbeteringen voldoet het schip thans in verregaande mate aan de verwachtingen. Er is sprake van een relatief beperkt aantal resterende garantiepunten, TESO heeft ervaren dat de werf de diverse garantiepunten doorgaans naar behoren afhandelt. De dienstregeling kon direct worden gecontinueerd na het raken van een houten steiger van Rijkswaterstaat in de veerhaven van Den Helder op 14 januari 2017. Dit incident was het gevolg van een defect relais, waarbij de bedrading in het bijbehorende back-up systeem verkeerd bleek te zijn aangesloten. Om het zekere voor het onzekere te nemen is ms. 'Texelstroom' na het betreffende weekend afgemeerd aan de onderhoudskade, om gedurende twee weken preventief onderzoek, daarmee samenhangende werkzaamheden en testvaarten uit te kunnen voeren, om zo zekerheid te verkrijgen over een onder alle omstandigheden betrouwbare werking van het besturingssysteem.

Achteraf gezien kan worden vastgesteld dat de tijdsplanning voor de bouw van ms. 'Texelstroom' te ambitieus is geweest. Deze planning heeft verwachtingen gewekt ten aanzien van de datum waarop het schip gereed zou zijn. Verwachtingen die de scheepswerf niet heeft kunnen waarmaken. Het schip werd met een vertraging van zes maanden aan TESO overgedragen. Het hoogseizoen was op dat moment reeds in volle gang. Dientengevolge is toen besloten dat ms. 'Texelstroom' voor het eerst zou worden ingezet in de maand september. Terugkijkend kan worden vastgesteld dat er zowel bij ms. 'Dokter Wagemaker' als bij ms. 'Texelstroom' sprake is geweest van een tijdspanne van in totaal ongeveer 24 maanden, vanaf het moment van de ondertekening van het scheepsbouwcontract tot het in de vaart brengen van het schip. Dit impliceert dat bij de aanschaf van de volgende veerboot, omstreeks 2031, het op basis van de huidige uitgangspunten realistisch is om uit te gaan van een dergelijk tijdstraject.

Ms. 'Dokter Wagemaker' is sedert 2005 in de vaart. Om te bevorderen dat het schip tot 2030 op verantwoorde en representatieve wijze kan worden ingezet is groot onderhoud uitgevoerd van eind december 2016 tot en met maart 2017. Het schilderwerk aan de buitenzijde is daarbij gerestyled vergelijkbaar met dat van ms. 'Texelstroom', salonbanken zijn voorzien van nieuwe bekleding, er zijn stopcontacten gerealiseerd bij de statafels om telefoons en laptops van stroom te voorzien, de inrichting van het buffet is deels aangepast, er heeft preventief onderhoud plaatsgevonden aan de frequentieregelingen van de hoofdelektromotoren en de geconstateerde schade aan de motoren is gerepareerd. De leverancier van de motoren neemt haar verantwoordelijkheid en zal een substantieel van deze schade voor haar rekening nemen. TESO treft in verband hiermee dit boekjaar een voorziening ad € 460.000.

Het TESO kantoor op 't Horntje is verbouwd om een voorgenomen wijziging van de inrichting van de kantoororganisatie mogelijk te maken. De kantoororganisatie bestaat sedert de zomer van 2016 uit een front- en een backoffice. Om de serviceverlening uit te breiden is eerder reeds de lunchsluiting afgeschaft en is met ingang van het boekjaar 2016/2017 de frontoffice op vrijdag geopend tot 14:30 (voorheen 12:00).

De horecagelegenheid op de veerhaven in Den Helder is verbouwd om de klanten daar beter te kunnen bedienen met meer zitplaatsen, ruimere openingstijden en drie selfservice bestelzuilen, waar op drukke momenten snel een bestelling kan worden geplaatst en kan worden afgerekend. De huidige voertuigenautomaten zijn in 2011 in gebruik genomen en naderen het einde van de technische levensduur. In 2016 heeft een intern projectteam de aanbesteding van de nieuwe verkoopautomaten en bijbehorende systemen voorbereid. De nieuwe voertuigautomaten zullen worden ingericht met relatief veel standaard componenten, kunnen het verwerkingsproces per voertuig sneller afronden en maken gebruik van een nieuw lengtemeetsysteem, om te bereiken dat er minder meetfouten als gevolg van bumperkleven in de automaatrijbaan optreden. Om het proces bij de voertuigautomaten in geval van piekdruk te versnellen én om de kwetsbaarheid in geval van een storing van een individueel component te verminderen zijn mobiele managementschermen ontwikkeld. Daarmee kunnen medewerkers, indien zich storingen voordoen, ondersteunende service verlenen bij de automaten zodat het toelatingsproces doorgang kan vinden.

Het afgelopen boekjaar zijn 84 (v.j. 71) aandelen van eigenaar gewisseld en per einde boekjaar zijn er in totaal 3.147 (v.j. 3.138) aandeelhouders.

Resultaat

In de vennootschappelijke jaarrekening is de omzet van TESO met vier procent toegenomen tot € 23.391.000 (v.j. € 22.485.000). Deze stijging wordt hoofdzakelijk verklaard door de toename van het voertuigenvervoer met 3,6%. Het omzetaandeel van de ticketverkoop via de website is dit boekjaar toegenomen tot 27,6% (v.j. 22,8%). Met betrekking tot het nieuwbouwproject ms. 'Texelstroom' kan worden gesteld dat dankzij contractuele afspraken met de werf de vertraging financieel geen nadelige gevolgen heeft gekend voor TESO. De kostprijs van de omzet in dit boekjaar is gestegen tot € 18.049.000 (v.j. € 17.193.000). Deze stijging ad. € 856.000 is met name het gevolg van een stijging van de voorziening onderhoud schepen alsmede de salariskosten, dit laatste onder andere vanwege de extra afvaarten en daarmee de extra menskracht die is ingezet om adequaat te kunnen inspelen op de toename van de vervoersvraag. Daarnaast is er sprake van lagere afschrijvingen en lagere gas- en smeeroliekosten. De algemene beheerskosten zijn dit boekjaar toegenomen met € 651.000 (v.j. -/- € 422.000), voornamelijk vanwege incidentele kosten vanwege de aanschaf en ingebruikname van ms. 'Texelstroom'. De financiële baten zijn € 660.000, deze uitkomst van de post financiële baten en lasten laat zich hoofdzakelijk verklaren door een positief (tussentijds) waarderingseffect op de perpetuele obligaties. Het boekjaar is afgesloten met een resultaat na belastingen ad. € 2.894.000 (v.j. € 2.653.000).

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de opbrengsten en kosten van groepsmaatschappij Rebotex B.V. (Op de Boot) toegevoegd. Rebotex B.V. heeft in het boekjaar 2016/2017 een omzet gerealiseerd van € 3.239.000 (v.j. € 3.022.000). Naast de jaarlijks geïndexeerde pachtsom is er sprake van een positief resultaat ad. € 109.000 (v.j. € 9.000).

Tarieven

TESO heeft het afgelopen boekjaar de vervoertarieven opnieuw niet hoeven te verhogen. Dit is mogelijk geweest dankzij de gerealiseerde autonome omzetsijging en een verdere reductie van de brandstofkosten. Het doorlopend streven naar 'betaalbaarheid voor alle gebruikers' heeft er in geresulteerd dat de TESO vervoertarieven in 2017 lager zijn dan in 2002. Dit terwijl de tarieven in het openbaar vervoer in Nederland sedert 2002 gemiddeld met circa 30% zijn gestegen.

In de loop van het boekjaar 2017/2018 zal aan de hand van het lange termijn financieel plan bepaald worden of per 1 januari 2018 tariefsverhogingen dienen te worden doorgevoerd. Indien dat het geval is zal binnen de categorie voertuigtarieven een eerste beperkte financiële stimulans worden geïntroduceerd om vooraf tickets aan te schaffen via de website, met toegang op basis van automatische kentekenherkenning. Dit laat zich rechtvaardigen door de toegenomen efficiëntie en belangrijke tijdswinst bij het beladen van de schepen.

Medewerkers

Het gemiddelde aantal TESO medewerkers is op basis van verloonde mensjaren 100,5 (v.j. 95,4). De toename van het aantal medewerkers wordt hoofdzakelijk verklaard door het instellen van een zesde vaarploeg voor de zomerperiode. Dankzij deze capaciteitsuitbreiding kan TESO van half juli tot eind augustus dagelijks afvaarten met de beide schepen uitvoeren, hetgeen van belang is om adequaat te kunnen inspelen op de toegenomen vraag naar vervoer in die periode. Bij Rebotex BV (Op de Boot) waren op basis van verloonde mensjaren gemiddeld 26,9 (v.j. 27,8) mensen werkzaam. Deze gemiddelden zijn opgebouwd door de inzet van in totaal 158 medewerkers (v.j. 151).

Risicobeheersing

TESO werd in 1907 door de Texelaars opgericht met als doelstelling om met een eigen veerdienst optimaal invulling te geven aan een goede bereikbaarheid van het eiland. Sindsdien is het doel van de organisatie ongewijzigd gebleven. Om nu en in de toekomst optimaal invulling te kunnen blijven geven aan deze doelstelling stelt TESO hoge eisen aan haar presteren op de resultaatgebieden: veiligheid, continuïteit, kwaliteit, betrouwbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid. Jaarlijks worden de gesignaleerde kansen en bedreigingen ten aanzien van deze resultaatgebieden geëvalueerd, waarbij op basis van de geïdentificeerde verbetermogelijkheden en risico's onderzocht wordt welke actie vereist is om hier adequaat naar te handelen. Vervolgens vloeien hier keuzes uit voort die een belangrijk onderdeel vormen van de bedrijfsbegroting voor het volgende boekjaar, bijvoorbeeld op basis van het SMART-principe geconcipeerde projectvoorstellen.

Het beleid van TESO is risico-avers en risicomanagement wordt in alle lagen van de organisatie erkend als een proces van primair belang. Iedereen draagt bij aan het identificeren van risico's en bijbehorende beheersingsmogelijkheden. Op het niveau van de Raad van Commissarissen en het management ligt het zwaartepunt bij het strategisch bewustzijn en binnen de organisatie voornamelijk bij operatie, financiën en compliance. Ten behoeve van het risicomanagement worden diverse instrumenten ingezet, iedere jaar-cyclus met een vooraf vastgestelde frequentie, zoals onder andere de interne audits, externe ISO/ISM audits door klassebureau Lloyds Register, passagiersmonitor, (tussentijdse) controles door accountant EY, klachten- en incidentenrapportages, kas- en voorraadcontroles en 5-jaarlijks de RI&E inzake de arbeidsrisico's.

Verdergaande digitalisering ondersteunt TESO in haar ambitie om operationele processen te versnellen.

Vanwege de complexiteit van het ICT-landschap en de daaraan verbonden risico's is de faciliterende rol op dit vlak hoofdzakelijk uitbesteed aan ter zake deskundige externe partijen. Zo is het werkplekbeheer centraal belegd bij een leverancier die voldoet aan ISO 9001, ISO 27001, PCI-DSS, ISO 14001 en ISAE 3400.

Met oog voor relevante ontwikkelingen in de omgeving van TESO wordt op basis van de begroting, alsmede de financiële en operationele kwartaalrapportages, de bedrijfsontwikkeling actief gemonitord om tussentijds te kunnen bijsturen indien dat vereist is. Het vermogensbeheer en cashmanagement vinden plaats aan de hand van het beleggingsstatuut, waarvan financiële instellingen die dienstverlenend zijn aan TESO een exemplaar bezitten. Om de kwaliteit en deskundigheid van de interne organisatie te waarborgen zijn er, naast vrijwillige studiefaciliteiten, voor een aantal functies verplichte opleidingen en worden er veiligheidstrainingen aan boord van de schepen georganiseerd. Om adequaat te kunnen inspelen op relevante veranderingen in de externe omgeving wordt in toenemende mate een beroep gedaan op het aanpassingsvermogen en de flexibiliteit van de medewerkers. Voor zover dit belangrijke wijzigingen in de organisatie tot gevolg heeft, wordt hieromtrent vooraf advies van de ondernemingsraad ingewonnen. Het resultaat van voornoemde aanpak is dat TESO de achterliggende jaren met het geboekte succes ten aanzien van de noodaanlandingen in Den Helder en op Texel, de erkenning vanuit de externe omgeving vanwege de voortrekkersrol op het gebied van duurzaamheid, de reductie van het brandstofverbruik, het verminderen van de afhankelijkheid van diesel, het kunnen verwerven van een veerboot op basis van de daartoe vooraf aan de hand van een lange termijn financieel plan gespaarde financiële middelen en het doorvoeren van minimale tariefsverhogingen, thans in de positie verkeert om optimaal invulling te kunnen blijven geven aan haar statutaire doelstelling: het verbeteren van de verbinding van Texel met de vaste wal.

Bedrijfsmatige risico's die zich in het boekjaar 2016/2017 hebben voorgedaan c.q. hebben geopenbaard betreffen uitdagingen bij het in bedrijf stellen van ms. 'Texelstroom', schade aan het motorenbedrijf van ms. 'Dokter Wagemaker', operationele aandachtspunten die voortvloeien uit de gerealiseerde hoge vervoersgroei en het feit dat zich per einde boekjaar nog geen potentiële koper heeft aangediend voor ms. 'Schulpengat'. Uitdagingen die thans prioriteit genieten zijn het realiseren van een verdere optimalisering van de verkeerskundige afwikkeling op en rondom de veerhaven van Den Helder, het voor de zomer van 2017 vernieuwen van de automatische voertuigloketten, het adequaat inspelen op de eventuele resterende kinderziekten tijdens de garantieperiode van ms. 'Texelstroom' en het uiterlijk per februari 2018 op een TESO conveniërende wijze afscheid nemen van ms. 'Schulpengat'.

Innovatie

De vaarploegen hebben zich de bediening van het nieuwe schip ms.'Texelstroom' op professionele wijze eigen gemaakt. Daardoor kon in constructieve samenwerking met de projectleiding worden bereikt dat het schip sedert september 2016 op veilige en verantwoorde wijze kon worden ingezet, waarbij betrokken medewerkers waardevolle input hebben geleverd om verdere verbeteringen te kunnen doorvoeren in de technische configuratie. Ms. 'Texelstroom' gebruikt als eerste Europese veerboot CNG, het Maritiem Instituut Willem Barentsz heeft hiervoor de benodigde nieuwe opleiding ontwikkeld en de cursussen voor de medewerkers verzorgd. Jongstleden mei kon de gasinstallatie in gebruik worden genomen en binnenkort wordt het motorbedrijf van ms. 'Texelstroom' tijdens reguliere afvaarten hoofdzakelijk gevoed met gecomprimeerd gas (CNG). Naast milieuwinst, de verminderde afhankelijkheid van één brandstof en eventuele financiële voordelen die kunnen optreden als gevolg van het gebruik van aardgas als hoofdbrandstof, is een bijkomend voordeel dat er geen bunkerboten nodig zijn voor de levering van CNG. Het aardgas wordt duurzaam aangevoerd via een gasleiding die aansluit op het vulstation van Pitpoint op de onderhoudskade.

Het ontwerp van ms. 'Texelstroom' is gebaseerd op de breed gedragen ambitie om de doelstellingen op het gebied van milieuwinst, kostenreductie en kwaliteitsverbetering te realiseren. Dit past binnen het kader waarbinnen de organisatie streeft naar de implementatie van duurzame maatregelen, het verlagen van de operationele kosten en het bevorderen van de continuïteit en veiligheid van de veerdienst. Bijzonder is dat voor het eerst in de geschiedenis internationale prijzen zijn toegekend aan een in opdracht van TESO ontworpen schip. Met de toegepaste innovatieve en duurzame aspecten heeft ms. 'Texelstroom' volgens de vakjury's een nieuwe trend gezet binnen haar sector. TESO ontving hiervoor in april een Shippax Award, eindigde op een verdienstelijke tweede plaats bij de 'Ship of the Year' verkiezing tijdens de Marine Engineering Conference in mei en werd opgenomen in de top tien met beste passagiersschepen van Marine Log.TESO is trots op deze erkenning en haar voorbeeldrol, maar voorop staat het belang dat het nieuwe vlaggenschip gedurende de beoogde inzetperiode goed zal presteren op het vlak van veiligheid, betrouwbaarheid, continuïteit, kwaliteit en duurzaamheid.

Toekomst

In 2016 heeft de provincie Noord-Holland een studie laten uitvoeren naar hoe de diverse partijen in de kop van de provincie gezamenlijk tot een breed gedragen plan van aanpak voor de verbetering van de bereikbaarheid van Den Helder zouden kunnen komen. Dit heeft geresulteerd in de aanstelling van een team dat in 2017 oplossingsrichtingen verkent voor zowel de bereikbaarheid van Den Helder als de doorstroming door Den Helder. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat een oplossing voor het verkeer door Den Helder tevens dient te leiden tot een verbetering van de leefbaarheid en veiligheid. Zolang niet bekend is welke oplossingsrichting er gekozen wordt, stelt TESO zich primair ten doel om binnen de bestaande configuratie van het veerhaventerrein optimalisaties door te voeren die leiden tot verdere tijdswinst, om te bevorderen dat de grotere schepen ook tijdens piekdrukke conform de dienstregeling uit Den Helder kunnen vertrekken.

Daarnaast wordt bij de ticketverkoop en toegangsverlening ingezet op straight through processing om de benodigde tijd per transactie verder te verkorten. Tijdens een pilot in het voorjaar van 2017 met een nieuwe voertuigautomaat, is vastgesteld dat deze automaat op basis van kentekenherkenning gemiddeld per minuut aan vijf voertuigen toegang kan verlenen. Dit is bijna twee keer zoveel als de capaciteit van de huidige voertuigautomaten. In vervolg op de succesvolle pilot worden binnenkort ook de twee andere voertuigautomaten vervangen. De theoretische toelatingscapaciteit van de drie automaten wordt dan circa 900 voertuigen per uur. Dit is beduidend meer dan de dekkapaciteit van de schepen, echter het belang van deze hoge toegangscapaciteit laat zich verklaren door de beperkte opstelruimte tussen de loketten en de veerboot, waardoor het in geval van drukte noodzakelijk is om gedurende de laatste minuten van het laadproces in hoog tempo toegang te verlenen aan voertuigen die op dat moment op het terrein voor de (automatische) loketten staan te wachten. Ruim 90% van de voertuigen die jaarlijks naar Texel reizen zijn korter dan 6,50 meter en kunnen derhalve op basis van een vooraf gekocht ticket met geactiveerde kentekenherkenning door de automatische toegangspoorten rijden. Een steeds ruimere meerderheid van de bestuurders beschikt bij aankomst op de veerhaven al over een ticket en inmiddels maakt een derde van alle voertuigen tot een lengte van 6,50 meter gebruik van automatische toegang op basis van kentekenherkenning. TESO zal er de komende jaren projectmatig op sturen dat meer bestuurders van deze mogelijkheid gebruik gaan maken en zal daar tevens de nieuwe website voor gebruiken die per maart 2018 de huidige website vervangt.

De normale garantieperiode van ms. 'Texelstroom' loopt door tot juli 2017. Om praktische redenen is met scheepswerf LaNaval overeengekomen dat de garantiedokbeurt zal plaatsvinden in de rustige vervoersmaand januari 2018. Ms. 'Schulpengat' staat circa twee jaar in de verkoop en zal in beginsel worden aangehouden tot na de garantiedokbeurt van ms. 'Texelstroom'. Thans is niet bekend wat de toekomstige bestemming van dit in 1990 gebouwde schip zal gaan zijn.

De financiële positie is vooralsnog voldoende om de komende jaren de bedrijfsmiddelen op orde te houden. TESO is gestart met de opbouw van liquiditeiten om omstreeks 2031 de vervanging van ms. 'Dokter Wagemaker' op basis van eigen middelen mogelijk te maken. De toekomstige resultaatontwikkeling wordt in verregaande mate bepaald door de ontwikkeling van het volume van het voertuigvervoer, de effectiviteit van de interne kostenbeheersing en de inkoopprijs van de brandstoffen.

Texel, 29 juni 2017

mr. drs. C.H.S. de Waal, directeur

II - Verslag van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen heeft toezicht gehouden op het beleid en op de algemene gang van zaken van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming. De Raad van Commissarissen heeft bij de vervulling van deze taak de in aanmerking komende belangen van de stakeholders bij de vennootschap afgewogen. De Raad van Commissarissen heeft in haar functioneren aangesloten bij de visie en kernwaarden van de organisatie en heeft daarbij nadrukkelijk aandacht gehad voor de continuïteit van de organisatie en daarmee voor de veerdienst Texel - Den Helder.

De Raad van Commissarissen heeft de directie geadviseerd over het te voeren beleid. Deze taak werd uitgevoerd vanuit een proactieve en constructieve benadering, op basis van onderling vertrouwen en vertrouwen naar de directie. Door twee leden van de Raad van Commissarissen is het jaarlijkse functioneringsgesprek met de directie gevoerd, waarvan verslag is gedaan aan de voltallige Raad van Commissarissen.

Naast de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders op de laatste vrijdag in september, heeft de Raad van Commissarissen in het boekjaar nog zesmaal vergaderd en overleg gevoerd met de externe accountant. Tussentijds is er informeel contact geweest tussen individuele leden van de Raad van Commissarissen en de directie over diverse belangwekkende ontwikkelingen. Een vertegenwoordiging van de Raad van Commissarissen heeft een overlegvergadering met de ondernemingsraad van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming bijgewoond.

De Raad van Commissarissen heeft zijn eigen functioneren aan kritische reflectie onderworpen en zorggedragen voor zijn scholing en ontwikkeling.

Vergaderingen van de Raad van Commissarissen

In de vergaderingen van de Raad van Commissarissen is onder andere aandacht geweest voor het te voeren beleid, de organisatiestructuur, het lange termijn financieel plan, de begroting, diverse rapportages van de directie en de jaarverslaggeving. In de context van relevante technologische ontwikkelingen heeft de Raad van Commissarissen zich in dezen geïnformeerd en laten inspireren in een aantal informatieve bijeenkomsten en door middel van bezoeken aan andere organisaties en rederijen.

Uiteraard hebben in het verslagjaar de officiële overdracht van ms 'Texelstroom' en de ingebruikname van het nieuwe schip de aandacht van de Raad van Commissarissen gekregen, zowel in reguliere vergaderingen als daarbuiten.

Het jaarlijkse gesprek met de externe accountant

In dit gesprek dat op 23 juni 2016 is gevoerd, werd door de externe accountant vastgesteld dat de gang van zaken binnen Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming op het gebied van administratieve beheersing in het boekjaar 2015/2016 naar behoren is verlopen. Aansluitend heeft de Raad van Commissarissen besloten de externe accountant Ernst & Young te vragen voor de controle op het jaar 2016/2017 een offerte aan te leveren. Na vaststelling in de algemene vergadering van aandeelhouders op 30 september 2016 dat er geen bezwaar is tegen opdrachtverlening aan Ernst & Young is de controleopdracht voor 2016/2017 verleend.

Preadvies

Wij bieden u hierbij de door de directie opgemaakte jaarrekening 2016/2017 aan. Deze jaarrekening is gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende verklaring door Ernst & Young. De accountantsverklaring is in het hoofdstuk 'overige gegevens' opgenomen.

Wij stellen u voor:

1. De jaarrekening 2016/2017 overeenkomstig artikel 23 punt 7 van de statuten, vast te stellen zoals deze door de directie is opgemaakt.
2. De voorgestelde winstbestemming goed te keuren.
3. De directie te dechargeren voor het gevoerde beleid en de commissarissen voor het gehouden toezicht over het boekjaar 2016/2017

Texel, 29 juni 2017

Raad van Commissarissen:

drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris

P.J.M. Poelmann, vice-president

mr. J. Dogger, secretaris

drs. M.J. Kuip

S. Bakker RA

*De raad van commissarissen, van links naar rechts:
Patrick Poelmann, Ria Kuip, Franck van den Broeck,
Steven Bakker, Jan Dogger*

III - Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 maart 2017

voor bestemming van het resultaat, in duizenden euro's

Activa

	Ref.	2017		2016	
VASTE ACTIVA					
<i>Materiële vaste activa</i>	4				
Schepen		110.505		39.245	
Bedrijfsgebouwen		949		690	
Overige vaste activa		3.482		1.532	
Activa in uitvoering		<u>1.584</u>		<u>8.028</u>	
			116.520		49.495
<i>Financiële vaste activa</i>	5		2.623		2.297
VLOTTENDE ACTIVA					
<i>Voorraden</i>	6		1.568		1.275
<i>Vorderingen</i>					
Debiteuren		129		103	
Te ontvangen rente	7	14		94	
Overige vorderingen en overlopende activa	8	<u>242</u>		<u>164</u>	
			385		361
<i>Liquide middelen</i>	9		<u>12.504</u>		<u>60.143</u>
Totaal			<u>133.600</u>		<u>113.571</u>

Passiva

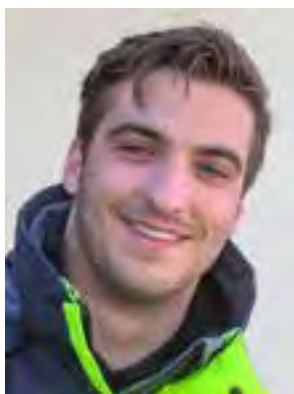
	Ref.	2017		2016	
EIGEN VERMOGEN	10				
Geplaatst kapitaal		45		45	
Herwaarderingsreserve		22.267		10.697	
Statutaire reserve		93.277		89.727	
Onverdeelde winst		<u>2.894</u>		<u>2.653</u>	
			118.483		103.122
VOORZIENINGEN	11		8.327		4.598
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Leveranciers		1.234		928	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	12	699		1.061	
Pensioen		129		42	
Vooruit ontvangen plaatskaarten		2.659		2.351	
Overige schulden	13	<u>2.069</u>		<u>1.469</u>	
			6.790		5.851
Totaal			<u>133.600</u>		<u>113.571</u>

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

in duizenden euro's

	Ref.	2016/2017		2015/2016	
Netto-omzet	15	25.994		24.875	
Kostprijs van de omzet	16	<u>-19.066</u>		<u>-18.142</u>	
Bruto-omzetresultaat		6.928		6.733	
Algemene beheerskosten	16	<u>-3.809</u>		<u>-3.137</u>	
Bedrijfsresultaat		3.119		3.596	
Uitkomst der financiële baten en lasten	17	<u>661</u>		<u>-65</u>	
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		3.780		3.531	
Belastingen	18	<u>-886</u>		<u>-878</u>	
Resultaat na belastingen		<u>2.894</u>		<u>2.653</u>	

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in duizenden euro's

	Ref.		2016/2017	2015/2016
Kasstroom uit operationele activiteiten:				
Resultaat uit gewone bedrijfsuitvoering			3.780	3.531
Afschrijvingen	4		4.195	4.799
Mutaties waardering effecten	17		-555	
Mutaties voorzieningen	11		-127	-372
<u>Subtotaal</u>			<u>7.293</u>	<u>7.958</u>
Mutaties werkkapitaal:				
Mutaties voorraden	6	-293		
Mutaties vorderingen		-24		
<u>Subtotaal</u>			<u>-317</u>	<u>29</u>
Mutaties schulden		1.310		
Belastingdruk jaarrekening	18	-1.553		
			<u>-243</u>	<u>344</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>6.733</u>	<u>8.331</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten			6.733	8.331
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:				
Investerings materiële vaste activa	4		-54.598	-3.376
Fiscaal effect herwaardering schepen	11		0	0
			<u>-54.598</u>	<u>-3.376</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-54.598	-3.376
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:				
Mutaties financiële vaste activa	5		230	3.040
Mutaties effecten			0	0
Dividend			-4	-4
			<u>226</u>	<u>3.036</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			<u>226</u>	<u>3.036</u>
Netto kasstroom boekjaar			<u><u>-47.639</u></u>	<u><u>7.991</u></u>
Liquide middelen 1 april			60.143	52.152
Liquide middelen 31 maart			<u>12.504</u>	<u>60.143</u>
Mutatie liquide middelen boekjaar			<u><u>-47.639</u></u>	<u><u>7.991</u></u>

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

1. Algemeen

1.1. Bedragen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De periode van het boekjaar loopt van 1 april tot en met 31 maart en is gebaseerd op continuïteit van de onderneming. Alle hierna opgenomen bedragen zijn, indien niet anders weergegeven, in duizenden euro's. De jaarrekening is opgesteld op 22 juni 2017.

1.2. Activiteiten

De activiteiten van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit:

- het onderhouden van een bootdienst tussen Texel en Den Helder;
- het exploiteren van horecabedrijven.

Deze activiteiten vinden hoofdzakelijk in het binnenland plaats.

1.3. Vestigingsadres

N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming is gevestigd op Pontweg 1, 1797 SN, Den Hoorn.

1.4. Stelselwijziging

Door de Raad van Jaarverslaglegging is een nieuw 'besluit actuele waarde' vastgesteld. Dit heeft consequenties voor de wijze van (her)waarderen van de schepen. Het belangrijkste uitgangspunt is dat er nu gerekend moet worden op basis van de actuele kostprijs. De basis van de berekening is de actuele waarde van de schepen op het moment van de ingebruikname. De herwaardering van de schepen vindt niet langer plaats aan de hand van de vervangingswaarde, maar op basis van de ontwikkeling van de (actuele) kostprijs. In de richtlijnen voor de jaarverslaggeving is opgenomen dat de nieuwe waarderingsmethodiek door middel van een stelselwijziging met ingang van 31 maart 2016 in de jaarrekening moet worden verwerkt en dit (met terugwerkende kracht) invloed heeft op de vergelijkende cijfers. Door het toepassen van een stelselwijziging wordt de wijziging verwerkt alsof de nieuwe waarderingsmethodiek altijd al als zodanig is toegepast en derhalve wordt het resultaatteffect (euro nihil) verwerkt in het vermogen en in het vermogen (vervangingswaarde 31 maart 2015 ten opzichte van actuele inkoopwaarde 31 maart 2015 euro € 1.830) van het vergelijkend cijfer, d.w.z. per einde boekjaar 2014/2015. Hieronder wordt de impact van de stelselwijziging weergegeven.

Stelselwijziging	Vervangingswaarde (oud)			Actuele inkoopwaarde (stelselwijziging)		
	jaarverslag 2014-2015 31-3-2015	wijziging boekjaar 2015-2016	jaarverslag 2015-2016 1-4-2016	Actuele inkoopwaarde 1-4-2015	wijziging actuele inkoopwaarde 2015-2016	Actuele inkoopwaarde 1-4-2016
boekwaarde schepen	39.982	-4.236	35.746	42.372	-3.127	39.245
ongerealiseerde herwaardering	10.462	-2.055	8.407	11.903	-1.206	10.697
latente belastingverplichting	3.487	-685	2.802	3.967	-327	3.640
statutaire reserve	85.135	4.221	89.356	85.524	4.261	89.727

1.5. Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van TESO N.V. zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.6. Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en haar groepsmaatschappij(en) opgenomen. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen, waarin N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming direct of indirect beslissende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op de balansdatum.

De groepsmaatschappij(en) worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het eventuele aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappij(en) worden geëlimineerd. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappij(en) zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

De in de groep begrepen vennootschappen zijn:

- N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming te Den Hoorn (100%)
- Rebotex B.V. te Den Hoorn (100%)

Alle groepsmaatschappij(en) zoals opgenomen in deze paragraaf worden aangemerkt als verbonden partij.

1.7. Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegen de zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, leden van de Raad van Commissarissen van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

1.8. Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappij(en)

Vanaf de overnamedatum worden resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Hierbij wordt als overnamedatum beschouwd de datum dat beslissende zeggenschap kan worden uitgeoefend in de betreffende vennootschap.

De verkrijgingprijs bestaat uit het geldbedrag of equivalent dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming, vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa.

Groepsmaatschappij(en) blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

1.9. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het kasstroomoverzicht brengt, zoals de naam al zegt, de kasstromen binnen de onderneming in beeld, waarbij deze kasstroom gesplitst wordt in drie hoofdgroepen, te weten: operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Per saldo leidt dit tot een mutatie in het saldo liquide middelen.

In de hier gehanteerde opzet wordt onder liquide middelen verstaan: kasgelden, tegoeden op bankrekeningen en direct opeisbare deposito's. Onze beleggingen in obligaties en langlopende deposito's worden aangehouden als belegging op lange termijn en zijn om die reden onder de financiële vaste activa opgenomen.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1. Algemeen

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2. Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de schepen zie ook de toelichting op de stelselwijziging 1.4.

2.3. Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij haar bedrijfsactiviteiten uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming.

2.4. Instandhoudingdoelstelling en waarderingsmethode

Het systeem van waardering en winstbepaling is gericht op de handhaving van de specifieke koopkracht van het vermogen, geïnvesteerd in schepen en bedrijfsgebouwen en op handhaving van het nominale vermogen, geïnvesteerd in de overige activa. Deze beide doelstellingen worden gerealiseerd door de hierna te vermelden waarderingsgrondslagen.

2.5. Materiële vaste activa

- Schepen

De schepen zijn gewaardeerd conform het 'besluit actuele waarde'. De basis voor de berekening is de actuele waarde van de schepen op het moment van de ingebruikname. De herwaardering van de schepen vindt niet langer plaats aan de hand van de vervangingswaarde, maar op basis van de ontwikkeling van de (actuele) kostprijs. Dit betekent dat er een jaarlijkse herwaardering plaatsvindt op basis van de aanschafwaarde minus de afschrijvingen plus de inschatting van de actuele kostprijs (aan de hand van relevante prijsindexcijfers). Daarnaast vindt bij aanschaf van schepen een herijking plaats.

- *Bedrijfsgebouwen*

De bedrijfsgebouwen zijn gewaardeerd op basis van de historische kostprijs minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. De ondergrond van de gebouwen is verkregen in erfpacht of wordt gehuurd. Het reserve opstel terrein en de ondergrond zijn in eigendom. Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van het actief. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

- *Overige*

De overige materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

2.6. Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Obligaties met een vaste looptijd die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Obligaties zonder vaste looptijd worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Eventuele agio of disagio wordt hierbij op de balans opgenomen onder de overlopende posten, waarbij de afschrijving plaatsvindt op basis van de resterende looptijd van de betreffende obligaties. Langlopende deposito's zijn eveneens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde (zie verder de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'); afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

2.7. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort bepaald. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

2.8. Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen de laatst bekende inkoopprijs, rekening houdend met incourantheid, bepaald op basis van de ouderdom van de goederen.

2.9. Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, rekening houdend met mogelijke oninbaarheid, op individuele grondslag bepaald. Indien niet anders vermeld hebben de vorderingen een looptijd korter dan een jaar.

2.10. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.11. Herwaarderingsreserve

Herwaarderingsreserves worden onder aftrek van de latent verschuldigde belastingen in de herwaarderingsreserve opgenomen.

2.12. Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

- Latente belastingen

Voor tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale winstberekening wordt de daardoor per saldo uitgestelde belasting tegen het nominale tarief geldend na het verslagjaar als passiefpost opgenomen. Actieve belastinglatenties worden tegen het voor het geldende nominale tarief na het verslagjaar in aanmerking genomen, indien realisatie naar verwachting te zijner tijd kan plaatsvinden.

- Survey schepen

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de schepen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. Het bedrag dat wordt toegevoegd aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periodiciteit waarmee het onderhoud wordt uitgevoerd. Deze voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling over de boekjaren heen van de lasten voor periodiek uit te voeren groot onderhoud aan de schepen.

2.13 Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1. Algemeen

De bepaling van het resultaat wordt gebaseerd op de hiervoor opgenomen algemene beginselen en waarderingsgrondslagen voor de afzonderlijke activa en passiva. Voor de toerekening van de omzet aan opeenvolgende boekjaren wordt uitgegaan van het moment waarop de goederen geleverd zijn of de vervoersprestatie is verricht, dan wel het recht op vervoersprestatie is vervallen. Overige opbrengsten worden eerst verantwoord, wanneer zij zijn gerealiseerd. Voor de toerekening van de kosten aan opeenvolgende boekjaren wordt uitgegaan van de causale relatie tussen omzet en kosten. Voor zover die relatie niet direct valt te onderkennen worden kosten of verliezen opgenomen zodra zij bekend zijn.

3.2. Omzet en kostprijs van de omzet

Onder omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte bedragen voor diensten en geleverde goederen, exclusief omzetbelasting. Onder kostprijs van de omzet wordt verstaan de direct aan de goederen, diensten en geleverde goederen toe te rekenen kosten en afschrijvingen.

3.3. Algemene beheerskosten

De kosten van de ondersteunende diensten, te weten directie en administratie, welke niet direct aan de goederen en diensten zijn toe te rekenen, zijn opgenomen onder de algemene beheerskosten.

3.4. Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa worden berekend volgens de lineaire methode, waarbij voor de schepen uitgegaan wordt van de actuele waarde, voor de bedrijfsgebouwen op basis van de historische kostprijs minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte levensduur en voor de overige materiële vaste activa van de aanschaffingswaarde. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn bij het bedrijfsresultaat inbegrepen.

3.5. Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming heeft een aantal pensioenregelingen. Deze regelingen zijn voor de verwerking in de jaarrekening aangemerkt als een toegezegde bijdrageregeling. Hierbij worden premies betaald aan verzekeringsmaatschappijen of pensioenfondsen gebaseerd op het salaris in het betreffende jaar. N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming heeft voor deze pensioenregeling geen andere wettelijke of feitelijke verplichting indien er zich een tekort voordoet bij de verzekeringsmaatschappij of het pensioenfonds.

Op 18 juni 2016 wordt de TESO vlag in de mast van ms. 'Texelstroom' gehesen door voormalig president-commissaris Bob Bakker. (foto Stefan Krofft)

3.6. Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst- en verliesrekening.

3.7. Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Waardeveranderingen financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Waardeveranderingen van de volgende financiële instrumenten worden rechtstreeks verwerkt in de winst- en verliesrekening:

- financiële activa en verplichtingen die onderdeel zijn van de handelsportefeuille;
- gekochte leningen, obligaties (tenzij aangehouden tot einde looptijd);
- waardeverminderingen van financiële instrumenten die op reële waarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

3.8. Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met fiscale faciliteiten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingsschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

4. Materiële vaste activa € 116.520 (€ 49.495)

De boekwaarden van de materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	schepen	bedrijfs- gebouwen	overige vaste activa	activa in uitvoering
Stand per 1 april 2016	49.495	39.245	690	1.532	8.028
Investeringen	63.098	58.497	336	2.537	1.728
Ingebruikname activa	-8.501	0	0	-329	-8.172
Herwaardering	16.623	16.623	0	0	0
	120.715	114.365	1.026	3.740	1.584
Afschrijvingen	4.195	3.860	77	258	0
Stand per 31 maart 2017	116.520	110.505	949	3.482	1.584

Afschrijvingstermijnen	25 jaar	5-30 jaar	5-10 jaar
------------------------	---------	-----------	-----------

De afschrijvingen worden naar tijdsgelang vanaf het moment van ingebruikname berekend.

De investeringen betreffen de verwerving van ms. 'Texelstroom', de verbouwing van het kantoor in 't Horntje, en de bijdrage van TESO aan de realisatie van de noodaanlanding op Texel. Vanwege de stelselwijziging heeft bij de opname van ms. 'Texelstroom' direct een herwaardering plaatsgevonden, evenals de jaarlijkse herwaardering van ms. 'Dokter Wagemaker'. De activa in uitvoering betreffen voornamelijk investeringen in de CNG installatie op ms. 'Texelstroom' en de verbouwing van de horecagelegenheid op de veerhaven in Den Helder. De afschrijvingen vinden plaats zodra het actief in gebruik wordt genomen.

5. Financiële vaste activa € 2.623 (€ 2.297)

De boekwaarden van de financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	obligaties vaste looptijd	obligaties perpetuele	deel- nemingen
Boekwaarde per 1 april 2016	2.297	165	2.040	92
Aflossing/desinvesteringen	-230	-100	-130	0
Ongerealiseerde herwaardering	556	0	556	0
Boekwaarde per 31 maart 2017	<u>2.623</u>	<u>65</u>	<u>2.466</u>	<u>92</u>

De obligaties met een vaste looptijd die aangehouden worden tot einde looptijd zijn gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs en zijn ter vrije beschikking. De marktwaarde van deze obligaties bedroeg op balansdatum € 65. De perpetuele obligaties, die geen vaste looptijd hebben en vrij ter beschikking staan, zijn gewaardeerd tegen marktwaarde. De marktwaarde van deze obligaties bedroeg per 31 maart 2017 € 2.466.

Alle vorderingen die in de financiële vaste activa zijn opgenomen hebben initieel een resterende looptijd langer dan een jaar.

6. Voorraden € 1.568 (€ 1.275)

De voorraden omvatten voornamelijk brandstof en onderdelen ten behoeve van de schepen.

7. Te ontvangen rente € 14 (€ 94)

Dit betreft met name de te ontvangen rente van de financiële vaste activa.

8. Overige vorderingen en overlopende activa € 242 (€ 164)

Dit betreft € 242 (v.j. € 164) overige vorderingen.

9. Liquide middelen € 12.504 (€ 60.143)

De liquide middelen zijn vrij ter beschikking staande tegoeden bij Nederlandse bankinstellingen, evenals vrij ter beschikking staande kasmiddelen.

10. Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de vennootschappelijke balans nader toegelicht.

11. Voorzieningen € 8.327 (€ 4.598)

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	<u>totaal</u>	<u>latente belastingen</u>	<u>survey schepen</u>
Stand per 1 april 2016	4.598	3.640	958
Dotaties	4.993	4.155	838
Onttrekkingen	-1.264	-299	-965
Stand per 31 maart 2017	<u>8.327</u>	<u>7.496</u>	<u>831</u>

De voorzieningen hebben overwegend een langlopend karakter.

- *Latente belastingen*
Deze post heeft betrekking op het verschil tussen de waardering van de activa en de passiva in de jaarrekening en de fiscale waardering, berekend naar het vennootschapsbelastingtarief van 25%.
- *Survey schepen*
De voorziening voor survey van de schepen is gebaseerd op een langetermijnplanning.

12. Belastingen en premies sociale verzekeringen € 699 (€ 1.061)

	<u>31 maart 2017</u>	<u>31 maart 2016</u>
Vennootschapsbelasting	528	896
Omzetbelasting	-18	-4
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	<u>189</u>	<u>169</u>
	<u>699</u>	<u>1.061</u>

13. Overige schulden € 2.069 (€ 1.469)

De specificatie luidt:

	31 maart 2017	31 maart 2016
Vakantiegeld en vakantiedagen	1.485	1.324
Overige kosten	584	145
	<u>2.069</u>	<u>1.469</u>

14. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

(Meerjarige) financiële verplichtingen

Dit betreft inkoopcontracten met betrekking tot de aanschaf van brandstoffen. Voor gasolie is sprake van een contract met een einde looptijd op 31 december 2017. In dit contract is een vaste prijs per liter afgesproken waarbij voor € 0,5 miljoen aan gasolie moet worden afgenomen. Voor CNG geldt een doorlopende verplichting om jaarlijks 2 miljoen kuub aardgas af te nemen.

15. Netto-omzet

De omzet is in het verslagjaar ten opzichte van vorig boekjaar is met 4,5% gestegen.

Specificatie van de omzetcategorieën:

	2016/2017	2015/2016
Opbrengsten uit kaartverkoop	22.671	21.770
Opbrengsten uit horeca	3.239	3.022
Overige opbrengsten	84	83
	<u>25.994</u>	<u>24.875</u>

16. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten

De uitsplitsing van de kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten is als volgt:

	2016/2017	2015/2016
Lonen, salarissen en sociale lasten	8.514	7.684
Brandstof en onderhoud schepen	4.629	4.993
Afschrijvingen	4.195	4.799
Overige kosten	5.537	3.803
	<u>22.875</u>	<u>21.279</u>

16.1. Lonen, salarissen en sociale lasten

In de kostprijs van de omzet en de algemene beheerskosten zijn onder meer inbegrepen de volgende personeelskosten:

	2016/2017	2015/2016
Salarissen	6.753	6.037
Sociale lasten	972	886
Pensioenlasten	789	761
	<u>8.514</u>	<u>7.684</u>

De berekening van de jaarlijks met de pensioenaanspraken samenhangende lasten is gebaseerd op de reeds verrichte arbeidsprestaties, de zgn. statische methode. Het gemiddeld aantal werknemers op basis van het aantal verloonde mensdagen bedraagt:

	<u>2016/2017</u>	<u>2015/2016</u>
Operationele dienst	78,3	76,3
Horeca	26,9	27,8
Ondersteunende diensten	16,5	12,4
Directie en staf	<u>5,7</u>	<u>6,7</u>
	<u>127,4</u>	<u>123,2</u>

Dit gemiddelde is opgebouwd door de inzet van 156 medewerkers (v.j. 151). In het buitenland werden geen werkzaamheden verricht. In het verslagjaar zijn vijf commissarissen in functie geweest. De commissarissen hebben in het verslagjaar gezamenlijk een bezoldiging genoten van € 25 (v.j. € 25).

16.2. Kosten schepen

In de kostprijs van de omzet zijn tevens inbegrepen de volgende kosten voor brandstof en onderhoud van de schepen:

	<u>2016/2017</u>	<u>2015/2016</u>
Gas- en smeerolie	2.076	2.780
Verzekeringen en nautische kosten	239	426
Onderhoud schepen	<u>2.314</u>	<u>1.787</u>
	<u>4.629</u>	<u>4.993</u>

17. Uitkomst der financiële baten en lasten

De uitsplitsing van de financiële baten en lasten is als volgt:

	<u>2016/2017</u>	<u>2015/2016</u>
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	105	526
Waardering effecten (perpetuele obligaties)	556	-588
Overige rentelasten en -kosten	<u>0</u>	<u>-3</u>
	<u>661</u>	<u>-65</u>

18. Belastingen

Over 2016/2017 is € 886 ten laste van het resultaat gebracht, wat een belastingdruk betekent van 23,4 % (toepasselijk belastingtarief is 25%). Dit bestaat uit € 1.185 vennootschapsbelasting 2016/2017 inclusief correcties voorgaande jaren en voor € 299 uit de mutatie van de voorziening latente belastingen.

IV - Vennootschappelijke jaarrekening

Vennootschappelijke balans per 31 maart 2017

voor bestemming van het resultaat, in duizenden euro's

Activa

	Ref.	2017	2016
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	20		
Schepen		110.505	39.245
Bedrijfsgebouwen		949	690
Overige vaste activa		3.332	1.494
Activa in uitvoering		<u>1.584</u>	<u>7.916</u>
		116.370	49.345
Financiële vaste activa	21	3.363	2.928
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden		1.406	1.149
Vorderingen			
Debiteuren		121	100
Te ontvangen rente		14	94
Overige vorderingen en overlopende activa	22	<u>214</u>	<u>148</u>
		349	342
Liquide middelen	23	<u>12.441</u>	<u>60.006</u>
Totaal		<u>133.929</u>	<u>113.770</u>

Passiva

	Ref.	2017		2016	
EIGEN VERMOGEN	24				
Geplaatst kapitaal		45		45	
Herwaarderingsreserve		22.267		10.697	
Statutaire reserve		93.277		89.727	
Onverdeelde winst		<u>2.894</u>		<u>2.653</u>	
			118.483		103.122
VOORZIENINGEN			8.327		4.598
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Leveranciers		1.138		800	
Schuld aan groeps- maatschappijen		505		407	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		730		1.068	
Pensioen		126		41	
Vooruit ontvangen plaatskaarten		2.659		2.351	
Overige schulden	25	<u>1.961</u>		<u>1.383</u>	
			<u>7.119</u>		<u>6.050</u>
Totaal			<u><u>133.929</u></u>		<u><u>113.770</u></u>

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

in duizenden euro's

	Ref.	2016/2017		2015/2016	
Netto-omzet		23.391		22.485	
Kostprijs van de omzet	26	<u>-18.049</u>		<u>-17.193</u>	
Bruto-omzetresultaat		5.342		5.292	
Algemene beheerskosten	26	<u>-2.359</u>		<u>-1.708</u>	
Bedrijfsresultaat		2.983		3.584	
Uitkomst der financiële baten en lasten	27	<u>660</u>		<u>-65</u>	
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		3.643		3.519	
Resultaat uit groepsmaatschappijen		109		9	
Belastingen	28	<u>-858</u>		<u>-875</u>	
Resultaat na belastingen		<u><u>2.894</u></u>		<u><u>2.653</u></u>	

*De noodaanlanding wordt geplaatst in de Texelse veerhaven op 28 juli 2016.
v.l.n.r. A. Verduijn (Rijkswaterstaat), M. Uitdehaag (burgemeester Texel),
H. Kleinloog (aannemer Van den Biggelaar) en C.H.S. de Waal (directeur TESO)
(foto Texel-Plaza / Mikel Knippenberg)*

19. Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de vennootschappelijke jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen waarvan invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

De toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening is in veel gevallen gelijk aan de toelichting op de geconsolideerde cijfers. Indien anders wordt dit toegelicht bij de betreffende post.

20. Materiële vaste activa € 116.370 (€ 49.345)

De boekwaarden van de materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	<u>totaal</u>	<u>schepen</u>	<u>bedrijfs- gebouwen</u>	<u>overige vaste activa</u>	<u>activa in uitvoering</u>
Stand per 1 april 2016	49.345	39.245	690	1.494	7.916
Investerings	62.986	58.497	336	2.425	1.728
Ingebruikname vaste activa	-8.389	0	0	-329	-8.060
Herwaardering	16.623	16.623	0	0	0
	<u>120.565</u>	<u>114.365</u>	<u>1.026</u>	<u>3.590</u>	<u>1.584</u>
Afschrijvingen	4.195	3.860	77	258	0
Stand per 31 maart 2017	<u>116.370</u>	<u>110.505</u>	<u>949</u>	<u>3.332</u>	<u>1.584</u>

De afschrijvingen worden tijdsgelang vanaf het moment van ingebruikname berekend. Bij de geconsolideerde balans is de toelichting opgenomen over de wijziging van de regelgeving met betrekking tot waardering van de activa (schepen).

21. Financiële vaste activa € 3.363 (€ 2.928)

De boekwaarden van de financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	<u>totaal</u>	<u>obligaties vaste looptijd</u>	<u>obligaties perpetuele</u>	<u>deel- nemingen</u>
Boekwaarde per 1 april 2016	2.928	165	2.040	723
Aflossingen (Des)Investeringsen	-230	-100	-130	0
Waardering	<u>665</u>	<u>0</u>	<u>556</u>	<u>109</u>
Boekwaarde per 31 maart 2017	<u>3.363</u>	<u>65</u>	<u>2.466</u>	<u>832</u>

De obligaties met een vaste looptijd die aangehouden worden tot het einde van de looptijd zijn gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs en zijn ter vrije beschikking. De marktwaarde van deze obligaties bedroeg op balansdatum € 65. De perpetuele obligaties, die geen vaste looptijd hebben en vrij ter beschikking staan, zijn gewaardeerd tegen marktwaarde. De marktwaarde van deze obligaties bedroeg per 31 maart 2017 € 2.466.

De rechtstreeks door N.V. Texels Eigen Stoomboot onderneming gehouden deelnemingen zijn:

<u>naam vestigingsplaats</u>	<u>aandeel in geplaatst kapitaal in %</u>
<i>Deelneming waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend</i>	
Rebotex B.V., Den Hoorn	100
<i>Overige kapitaalbelangen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend</i>	
Kantoorpand Emmalaan B.V., Den Burg	16,7

22. Overige vorderingen en overlopende activa € 214 (€ 148)

Dit betreft € 214 (v.j. € 146 overige vorderingen en € 2 te verrekenen agio).

23. Liquide middelen € 12.441 (€ 60.006)

De liquide middelen zijn vrij ter beschikking staande tegoeden bij Nederlandse bankinstellingen, evenals vrij ter beschikking staande kasmiddelen.

24. Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal € 45 (€ 45)

In deze post is in het verslagjaar geen wijziging gekomen. Alle geplaatste (gewone) aandelen zijn volgestort.

De specificatie van de geplaatste aandelen is als volgt (in €):

2.900 aandelen A van nominaal	f	25,-	ofwel	€	11,34	32.899
711 aandelen A van nominaal	f	5,-	ofwel	€	2,27	1.613
						<u>34.512</u>
240 aandelen B van nominaal	f	100,-	ofwel	€	45,38	10.891
						<u>45.403</u>

Herwaarderingsreserve € 22.267 (€ 10.697)

De herwaarderingsreserve heeft geheel betrekking op waarderingsverschillen van materiële vaste activa, na aftrek van latente belasting op basis van het nominale belastingtarief. De herwaardering van ms Texelstroom en ms Dokter Wagemaker is opgenomen in het jaar 2016/2017 evenals de wijziging van regelgeving met betrekking tot waardering van schepen.

	<u>2016/2017</u>	<u>2015/2016</u>
Balans per 1 april	10.697	11.903
Mutatie herwaardering	12.468	849
Gerealiseerd deel per 31 maart	-898	-2.055
Balans per 31 maart	<u>22.267</u>	<u>10.697</u>

Statutaire reserve € 93.277 (€ 89.727)

De stelselwijziging en de waarderingsgrondslag is verwerkt in de statutaire reserve. De toelichting is opgenomen onder de geconsolideerde jaarrekening punt 4 Materiële vaste activa.

De mutatie is als volgt te specificeren:

	<u>2016/2017</u>	<u>2015/2016</u>
Balans per 1 april	89.727	85.506
Gerealiseerde herwaardering	898	2.055
Vrijval te betalen dividend	4	2
Uit winstverdeling	2.648	2.164
Balans per 31 maart	<u>93.277</u>	<u>89.727</u>

De verwerking van het resultaat van het boekjaar 2016/2017 zal na het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders plaatsvinden.

25. Overige schulden € 1.961 (€ 1.383)

De specificatie luidt:

	31 maart 2017	31 maart 2016
Vakantiegeld en vakantiedagen	1.390	1.240
Overige kosten	571	143
	<u>1.961</u>	<u>1.383</u>

26. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten

De uitsplitsing van de kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten is als volgt:

	2016/2017	2015/2016
Lonen, salarissen en sociale lasten	7.566	6.772
Brandstof en onderhoud schepen	4.390	4.993
Afschrijvingen	4.195	4.777
Overige kosten	4.257	2.359
	<u>20.408</u>	<u>18.901</u>

In de kostprijs van de omzet en de algemene beheerskosten zijn onder meer inbegrepen de volgende personeelskosten:

	2016/2017	2015/2016
Salarissen	5.979	5.293
Sociale lasten	836	755
Pensioenlasten	751	724
	<u>7.566</u>	<u>6.772</u>

De berekening van de jaarlijks met de pensioenaanspraken samenhangende lasten is gebaseerd op de reeds verrichte arbeidsprestaties, de zgn. statische methode.

Het gemiddeld aantal werknemers op basis van het aantal verloonde mensdagen bedraagt:

	<u>2016/2017</u>	<u>2015/2016</u>
Operationele dienst	78,3	76,3
Ondersteunende diensten	16,5	12,4
Directie en staf	<u>5,7</u>	<u>6,7</u>
	<u>100,5</u>	<u>95,4</u>

Dit gemiddelde is opgebouwd door de inzet van 132 medewerkers (v.j. 129). Het aantal in dienst zijnde medewerkers per 31 maart 2017 bedroeg 126 (v.j. 122).

In het verslagjaar zijn vijf commissarissen in functie geweest. De commissarissen hebben in het verslagjaar gezamenlijk een bezoldiging genoten van € 25 (v.j. € 25).

27. Uitkomst der financiële baten en lasten

De uitsplitsing van de financiële baten en lasten is als volgt:

	<u>2016/2017</u>	<u>2015/2016</u>
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	104	526
Waardering effecten (perpetuele obligaties)	556	-588
Overige rentelasten en -kosten	<u>0</u>	<u>-3</u>
	<u>660</u>	<u>-65</u>

28. Belastingen

Over 2016/2017 is € 858 ten laste van het resultaat gebracht, wat een belastingdruk betekent van 22,9% (toepasselijk belastingtarief is 25%). Dit bestaat uit € 1.157 vennootschapsbelasting 2016/2017 inclusief correcties voorgaande jaren en voor € 299 uit de mutatie van de voorziening latente belastingen.

29. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan welke belangrijke financiële gevolgen kunnen hebben voor de jaarrekening van TESO.

Winstbestemming

De winst bedraagt € 2.894.

Krachtens artikel 24 van de statuten is onderstaand voorstel van de winstverdeling opgesteld:

Winst		2.894
Af: primair dividend aandelen B en A, 5%	2	
Aanvullend dividend aandelen A, maximaal 1%	1	
		3
Toe te voegen aan de statutaire reserve		<u>2.891</u>

Deze winstverdeling zal na het besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders in de jaarrekening verwerkt worden.

Texel, 29 juni 2017

Raad van Commissarissen:

drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris

Directie:

mr. drs. C.H.S. de Waal

P.J.M. Poelmann, vice-president

mr. J. Dogger, secretaris

drs. M.J. Kuip

S. Bakker, RA

UW EIGEN

TESO heeft ruim drieduizend aandeelhouders, waarvan verreweg de meesten op Texel wonen. Of een sterke band met het eiland hebben. Bij sommigen is het aandeel al honderd jaar in de familie. Anderen komen als aandeelhouder pas kijken. Wie zijn deze mensen? Waarom hebben zij een aandeel? Hoe is het in hun bezit gekomen? En wat betekent dat voor hen? Wij laten drie van hen aan het woord.

Voor Marit de Porto is de veerboot niet alleen een onmisbare schakel met de vaste wal, maar ook vaak een werkplek. Marit (49) is raadsgriffier bij de gemeente Texel, waar ze 23 jaar werkt.

Aandeelhouder is Marit al wat langer. „Ik kreeg een aandeel van mijn ouders. Met het verhaal erbij hoe belangrijk het was dat de aandelen in bezit zijn van Texelaars. En dat het niet om het dividend gaat, om de winst voor aandeelhouders, maar dat we een boot hebben die ook op incurante tijden vaart. Ik overzag dat niet gelijk, maar later wel en ik geloof daar nog erg in.”

De nieuwe boot gaat een beetje aan haar voorbij. „Ik benut de tijd aan boord meestal om wat werk te doen. Dan blijf ik in de auto zitten. Ik kan mij voorstellen dat het voor gasten aan het begin van hun vakantie een aparte gewaarwording is op zo’n mooie, indrukwekkende boot te stappen. Voor ons is het vooral belangrijk dat we altijd over kunnen.”

Van de boten uit haar jeugd, de eerste Texelstroom en Marsdiep, herinnert Marit zich vooral de ‘kantine’.

„Die hadden een leuk barretje. En de kopjes schoven van tafel bij wat deining.”

Als twaalfjarige verkocht Marit Texelse fietskaarten aan de mensen die in Den Helder bij de boot stonden te wachten.

„Ik weet niet meer van wie dat uitging. Er was in die tijd een wachttijd van vier, vijf uur. We liepen langs de auto’s om de kaarten te verkopen. Dat ging vrij makkelijk.”

De aandeelhoudersvergadering bezoekt ze soms. „Ik ben al zoveel weg ’s avonds voor mijn werk, dat als het dan een avond niet per se hoeft, dat ook wel eens prettig is. Toch wil ik er wel weer eens naar toe. Ik vind het leuk om dat met mijn vader en zus te doen. We zijn ook met zijn drieën naar de aandeelhoudersdag geweest op de nieuwe boot.”

Joannie van Elk-Schaapman kreeg een aandeel van haar schoonmoeder. „Het gaf mij meteen het gevoel een beetje Texels te zijn.”

Joannie (36) groeide op in Beekbergen op de Veluwe. In 2002 kwam ze naar Texel. Na banen als personeelsfunctionaris bij De Krim en directiesecretaresse bij accountantskantoor B & B vond Joannie het tijd voor een nieuwe stap en begon in april voor zichzelf met ‘Joan Assisteert’, secretariële ondersteuning in de breedste zin. Ze is getrouwd met Fedor, een kleinzoon van oud-TESO commissaris Cor Dros. „Een echte TESO-familie”, lacht Joannie. „Ik kreeg dit aandeel in 2008, van mijn schoonmoeder, Margriet van Elk. Als een soort welkomstcadeau in de familie. Ik was er gelijk heel trots op.” Met TESO was Joannie als nieuwe eilander al snel vertrouwd, los van de onvermijdelijke overtochten. „Mijn toenmalige vriend, waarvoor ik in 2002 naar Texel ben verhuisd, zat in het bouwteam voor de Dokter Wagemaker.

AANDEEL

Ik ben mee geweest naar Roemenië waar de boot werd gebouwd en was ook bij de tewaterlating.” Zo mocht Joannie als een van de eersten aan boord stappen toen de Dokter Wagemaker voor de allereerste keer de Texelse veerhaven binnenvoer. „Dat was heel bijzonder, op zo’n bijna leeg, nieuw schip. Het was ook heel spannend, ook voor de bemanning. De Dokter Wagemaker was een stuk groter. Het hing erom of het zou passen.” Veel Texelaars waren uitgelopen om de nieuwe boot te verwelkomen. „Bij die gelegenheden merk je hoe groot het enthousiasme is voor TESO. Het is echt iets van Texelaars. Dat willen wij onze kinderen ook meegeven. Daarom is het ook goed dat aandelen van ouders op kinderen overgaan.”

De aandeelhoudersvergaderingen bezoekt Joannie zelden. „Ik hoor wel van Fedor wat er is besproken. Als er iets heel belangrijks is, zou ik wel gaan. Alle aandeelhouders zijn denk ik wel doordrongen van het besef dat betrouwbaarheid van de veerdienst voorop moet staan. Er is nooit discussie over het dividend. Het gaat om kwaliteit.”

Veel aandelen zijn in bezit van Texelaars of overkanters die een bijzondere band hebben met het eiland. Voor Lonneke Veenendaal-Veenema geldt beide.

Geboren en getogen op Texel woont Lonneke (38) inmiddels heel wat jaren in Den Helder, met man Marco, ook op Texel opgegroeid en hun twee kinderen. „We zitten dan ook vaak op de boot. Op bezoek bij mijn moeder en oma en de ouders van Marco.”

Haar aandeel is al meer dan zestig jaar in de familie. „Mijn opa kocht het in 1955. Daarna ging het over op mijn vader en nu staat het op mijn naam. En het blijft in de familie”, zegt Lonneke stellig. „Het gaat later naar een van onze kinderen.” Lonneke verliet Texel op haar zestiende. „Ik deed de opleiding Sociaal Pedagogisch Werk in Hoorn. Dat was niet dagelijks te bereiken. Dus ging ik in Hoorn op kamers. Vrijdagmiddag kwam ik naar huis en maandagochtend vroeg terug. Ik kan mij maar één keer herinneren in al die jaren dat de boot niet voer, omdat er ijs lag.”

Op haar negentiende ging Lonneke werken voor Stichting Kinderopvang Den Helder, waar ze regiomanager is. „Zo ben ik in Den Helder terecht gekomen. Het is mooi werk en we wonen heerlijk. Aan de rand met uitzicht op het weiland. Bos en strand zijn dichterbij dan op Texel. We komen allebei uit Den Burg”, voegt Lonneke daar lachend aan toe. „De Texelstroom is een prachtig schip, net een cruiseschip met die lage ramen. Wat ik vooral fijn vind, is dat TESO betrouwbaar is. Ik maak nooit zoveel mee aan boord. Mijn vader wel. Die ging begin jaren zestig als jonge jongen naar de LTS in Den Helder. Op de fiets met zijn vrienden naar Oudeschild. Soms waren ze wat te laat. Als de kapitein dat zag, voer hij even terug en konden ze nog gauw aan boord springen.”

Installatie van de CNG containers aan boord van ms. 'Texelstroom' vanaf de kade in Den Helder op 23 november 2016. De twee containers bevatten elk 15 kunststof flessen

Overige gegevens

Statutaire bepaling inzake winstverdeling

Artikel 24

Winstverdeling

1. De algemene vergadering van aandeelhouders is bevoegd, al dan niet op voorstel van de Raad van Commissarissen, een gedeelte van de winst te reserveren.
2. Van de winst of de dan resterende winst, wordt aan de houders van aandelen B vijf procent (5%) primair dividend over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit uitgekeerd, of zoveel minder als de voor uitkering beschikbare winst toelaat; vervolgens wordt vijf procent (5%) primair dividend uitgekeerd aan houders van aandelen A over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit. Er vindt geen verdere uitkering aan houders van aandelen B plaats.
3. Van de overblijvende winst komt veertig procent aan de houders van aandelen A toe; doch slechts voor zover het dividend in totaal hoogstens zes procent (6%) over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit bedraagt.
4. Voor zover er daarna nog winst resteert wordt deze gereserveerd voor doeleinden van algemeen belang, en wel in die mate dat voor zover overschotten niet in een reservefonds worden gestort, deze steeds moeten worden aangewend, hetzij voor verlaging van de tarieven, hetzij voor de verbetering van het vervoer, hetzij voor aanverwante doeleinden, waardoor de continuïteit van de onderneming zal zijn gewaarborgd.
5. Het dividend is veertien dagen na vaststelling opeisbaar, tegen inlevering van het daarvoor aangewezen dividendbewijs.
6. Het vastgestelde dividend vervalt aan de vennootschap voor zover dit niet binnen vijf jaar na de betaalbaarstelling is opgevraagd.

Uittreksel statuten

Artikel 8

1. Niemand kan houder zijn van aandelen tot een groter gezamenlijk nominaal bedrag dan (het equivalent in euro van) tweeduizend vijfhonderd gulden (NLG 2.500,-).
2. De Raad van Commissarissen is bevoegd bij onherroepelijk besluit aan in dit besluit met name genoemde personen dispensatie van het in lid 1 opgenomen verbod te verlenen. Aan het verlenen van de dispensatie kunnen voorwaarden worden gesteld.
3. De aandeelhouder die anders dan tengevolge van overdracht van aandelen niet (meer) aan het verbod van lid 1 voldoet, kan voor al zijn aandelen het vergader- en stemrecht uitoefenen, onverminderd de dienaangaande in de statuten opgenomen beperkingen. Het recht op dividend over het meerdere van de aandelen wordt opgeschort. De opschorting van het recht op dividend vervalt indien en zodra de vennootschap op verzoek van de desbetreffende aandeelhouder niet binnen drie maanden één of meer gegadigde(n) aanwijst die bereid en in staat is (zijn) de betrokken aandelen over te nemen tegen een prijs, vast te stellen door een deskundige, op verzoek van de meest gerede partij aan te wijzen door de Rechtbank te Alkmaar, sector Kanton.

Artikel 26

1. De leden van de Raad van Commissarissen en de directie, de aandeelhouders, hun gemachtigden, hun wettelijke vertegenwoordigers en overigens allen waarvan de wet zulks bepaalt, hebben toegang tot de algemene vergadering van aandeelhouders.
2. Iedere aandeelhouder, onverschillig hoeveel aandelen hij

bezit, brengt slechts één stem uit.

3. Stemming door gemachtigden moet krachtens schriftelijke volmacht geschieden.
4. Alleen aandeelhouders, notarissen, advocaten, registeraccountants en accountant-administratie-consulenten kunnen als gemachtigde optreden en iedere aandeelhouder kan slechts één andere aandeelhouder als gemachtigde vertegenwoordigen, alles behoudens de rechten welke de wettelijke vertegenwoordiger heeft. Ook kunnen aandeelhouders zich ter vergadering door een deskundige als hier bedoeld laten bijstaan.
5. Eenieder die ter vergadering aan een stemming wil deelnemen, anders dan wegens het zelf zijn van houder van aandelen, is verplicht vóór het tekenen van de presentielijst op de vergadering ten genoegen van degene(n) die de vergadering heeft (hebben) bijeengeroepen aan te tonen, dat hij bevoegd is het aan die aandelen verbonden stemrecht uit te oefenen.
6. De directie kan bij de bijeenroeping van een algemene vergadering van aandeelhouders bepalen dat als stem- of vergadergerechtigden in de zin van dit artikel hebben te gelden zij die op een daarbij te bepalen tijdstip die rechten hebben en als zodanig zijn ingeschreven in een door de directie aangewezen register, ongeacht wie ten tijde van de vergadering de rechthebbenden zijn. De uiterste dag van registratie mag niet vroeger worden gesteld dan op de zevende dag vóór die der vergadering. Bij de oproeping voor de vergadering wordt de dag van registratie vermeld evenals de wijze waarop de stem- of vergadergerechtigden zich kunnen laten registreren en de wijze waarop zij hun rechten kunnen uitoefenen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van commissarissen en de directie van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016/2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 maart 2017 van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming te Den Hoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming op 31 maart 2017 en van het resultaat over de periode 1 april 2016 tot en met 31 maart 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 maart 2017;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over de periode 1 april 2016 tot en met 31 maart 2017;
- het geconsolideerd kasstroomoverzicht over de periode 1 april 2016 tot en met 31 maart 2017;
- de toelichting, met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de directie aan de aandeelhouders;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuï-

teitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken

over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 29 juni 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. P.C. van Dijk RA

Een uniek beeld; de drie TESO schepen op het Marsdiep tijdens de aandeelhoudersvaartocht met het nieuwe schip ms. 'Texelstroom' op 23 juli 2016.

Fotografie:

Justin Sinner

Pieter de Vries

John Smit Videolux

Flying Focus

Texel-Plaza / Mikel Knippenberg

TESO

Vormgeving en prepress:

Studio Grabowski

Druk:

Langeveld & de Rooy

Oplage:

750 exemplaren

ms 'Dokter Wagemaker' in de nieuwe kleuren

KONINKLIJKE N.V. TEXELS EIGEN STOOMBOOT ONDERNEMING